

A szerkesztőség címe (Írott Szó Alapítvány)
1092 Bp., Ferenc krt. 14.

Levelezési cím: **1450 Budapest, Pf. 77.**

Számlázási cím: **1062 Bp., Bajza u. 18.**

Telefon/fax: **413-6672; 413-6673**

Szerkesztőségi mobil: **(70) 388-7034**

Központi e-mail cím és előfizetés:

info@magyarnaplo.hu

Elérhetőségünk a világhálón:

www.magyarnaplo.hu

www.facebook.com/magyarnaplo

magyarnaplo.blog.hu

Kiadja az Írott Szó Alapítvány

(1092 Bp., Ferenc krt. 14.)

és a Magyar Napló Kiadó Kft.

(1062 Bp., Bajza utca 18.)

Terjeszti a Magyar Lapterjesztő Zrt.

(1097 Bp., Táblás u. 32.)

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt.

Hírlap Üzletága (1080 Bp., Orczy tér 1.)

Előfizethető valamennyi postán,

kézbesítőknél, emailen (hirnap@posta.hu),

faxon (303-3440)

egy évre 7390 Ft, fél évre 3870 Ft.

További információ: 06-80-444-444

Elektronikus formában terjeszti

a Digitalbooks.hu Kft.

www.digitalbooks.hu

Nyomda: Pannónia Print Kft.

(1139 Bp., Frangepán u. 16.)

**A folyóirat kedvezményes áron
megrendelhető szerkesztőségünkben is:**

• személyesen:

1092, Budapest, Ferenc krt. 14. I/5.

• levélben: **1450, Budapest, Pf.: 77.**

• telefonon: **06-1-413-6672**

• e-mailen: **info@magyarnaplo.hu**

Negyedéves előfizetés: 1650 Ft (3 szám)

Féléves előfizetés: 3300 Ft (6 szám)

Egyéves előfizetés: 6600 Ft (12 szám)

Nyereményjáték:

Új és régi előfizetőink között

a Magyar Nemzeti Galéria Ferenczy Károly

kiállítására szóló jegyeket,

valamint értékes könyveket sorsolunk ki.

A sorsolás eredményét 2012. februári

számunkban tesszük közzé.

Erről a fogalomról azt írja pl. a Magyar Katolikus Lexikon: az „egy nyelven beszélőknek az évszázados közigazgatási vagy országhatároktól rendszerint független települési határa... Megváltoztatása egy nemzedéken belül rendszerint a politikai erőszak, s nem a népesség előregedésének, vándorlásának következménye. A XIX–XX. században alakított államok legfőbb nemzeti törekvése a (magyar) nyelvhatár zsuorítása, a nyelvszigetek kialakítása, majd fölszámolása pl. a Délvidéken, Erdélyben, a Felvidéken, Kárpátalján...”

Érdekes, hogy a szócikk szerzője meg sem említi Őrvidéket, mai nevén Várvidéket, egyszóval a Trianon utáni Burgenlandot, amelynek csaknem háromszázezer főt számlált Magyarországtól Ausztriához átszatolt népessége, és ahol mára nagyrészt eltűntek a magyar anyanyelvű közösségek. Nem csak a térképről: a közelmúlt népszámlálások tanúsága szerint ma jó, ha ötezren beszélnek még itt nyelvünket.

Nem véletlen. Mikor a kilencvenes évek elején demokráciát tanulni konferenciákra, szemináriumokra Bécsbe utaztam, a jó kedélyű osztrák kollegák magyar voltomra tekintettel, kedveskedve burgenlandi viccekkel szórakoztattak. Ezek a hazai rendőrviccekre hasonlítottak, de „a burgenlandiak” dőresége minden elképzelhető felülmúlt bennük. Példaként említek egyet: a burgenlandi (öslakos, értsd magyar) úgy akar a nyilvános telefonfülkéből telefonálni, hogy kinyitja a fülke ajtaját és bekiabálja, hogy jöjjön gyorsan a mentő, mert mindjárt megszül a felesége. A fehér asztal mellett egyöntetűen nagy kacajt, hogy ne mondjam, röhejt kiváltó viccek segítettek megérteni, miért olvadtak be ilyen nyomtalanul a többségi nemzetbe egykori honfitársaink. Az idegen nyelvű iskola, templom és média mellett az is nagy szerepet játszott ebben, hogy magyarságuk = burgenlandiságuk közgúny tárgya lett. Védelmet ez ellen – úgy látszik – sem a nevezetes nyugati demokrácia, sem az anyaország nem kívánt nyújtani.

Tehát az erőszakos politikai módszerek mellé nyugodtan odasorolhatjuk a kulturális alacsonyabb-rendűségbe szorítást, mint a identitásváltás egyik leghatékonyabb okozóját. Önképünk, kulturális meghatározottságunk a tudatunk legmélyén, Jung kifejezésével élve: a kollektív tudatalattiban gyökeredzik. Egyik legsérülékenyebb pontunk ez, mert itt található személyiségünk kulcsa. Ezért tartja fokozottan védendőnek a modern lélektudomány.

A nyelvhatárt a tudósok az iskolai oktatás határára teszik. A Kárpát-medencei magyarság egyik legsúlyosabb gondja a nyelvhatár felgyorsult zsugorodása, a folyamatos szórványosodás, mert ez – pozitív diszkrimináció hiányában – asszimilációhoz vezet – mondja ki Bodó Barna *Szórvány és nyelvhatár* című könyvében a szomorú igazságot.

Mi segítheti leginkább a szórványban, anyanyelvével kisebbségben vagy magányban élő embert, embercsoportot a kulturális tudatának feladása elleni küzdelemben? Az, ami mindannyiunk életét segíti: ha mindenkor eljuthat hozzá a saját anyanyelvű közösségének megmaradást erősítő üzenete. Az, ha 21:05 perckor nem némul el Kárpát-medence szerte a szegényebbek, idősebbek által egyedül befogható középhullámon a Kossuth Rádió adása. Az, ha nem kell túl gyakran, nagy szakszerűséggel az újabb műholdak után forgatni a Duna Televízió antennáját. Ha az anyanyelvet mértékadó módon beszélő és lényeges közlendőket megszólaltató közösségi hang mindig elérhető számára (és számunkra).

Mezey Katalin

Szerkesztőbizottság: Jókai Anna (elnök),
Báger Gusztáv, Csontos János, Horváth Antal,
Kalász Márton, Kő Pál, Nemes Attila,
Salamon Konrád, Szakály Sándor,
Szentmártoni János, Vasy Géza

Főszerkesztő: Oláh János

E-mail: olahjanos@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7035

A szerkesztőség tagjai:

Bíró Gergely

(olvasószerkesztő, próza, Lapszemle, Magasles)

E-mail: proza@magyarnaplo.hu

Mobil: (70) 388-7031

Cech Vilmosné (gazdasági ügyintéző)

Falusi Márton (Európai Figyelő)

E-mail: europeanobserver@magyarnaplo.hu

Filip Tamás (vers)

E-mail: filiptamas@magyarnaplo.hu

Kelemen Lajos (dunántúli szerkesztő)

E-mail: kelemen-lajos@freemail.hu

Molnár Csenge-Hajna (tördelőszerkesztő)

E-mail: csengehajna@magyarnaplo.hu

Nagyné Nespór Gabriella

(honoráriumok)

E-mail: nngabriella@magyarnaplo.hu

Réger Ádám (Könyvszemle, szerkesztő)

E-mail: regeradam@magyarnaplo.hu

Rosonczy Ildikó (tanulmány)

E-mail: irosonczy@magyarnaplo.hu

Szentmártoni Anikó

(szerkesztőségi titkár, terjesztés, előfizetés)

E-mail: szentmartonia@magyarnaplo.hu

Tornai Szabolcs (szerkesztő)

E-mail: tornaiszabolcs@magyarnaplo.hu

Urbán Péter (Nyitott Műhely)

E-mail: urban.peter.up@freemail.hu

Zsiga Kristóf (könyvkiadás)

E-mail: zsigakristof@magyarnaplo.hu

Mobil: (70) 388-7033

A borító: **Zách Eszter és Árkossy István**

Címlapon: **Marosi Gyula**

Meg nem rendelt kéziratot nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Minden felbélyegzett, választborítékkal ellátott levélre válaszolunk. Mutatópéldány kérhető a szerkesztőségben.

A hónap akciós könyvei:

2012. január 1-jétől január 31-ig az alábbi köteteket **40%-os** kedvezménnyel vásárolhatják meg szerkesztőségünkben (1092 Bp., Ferenc krt. 14.)

Csender Levente: Fordított zuhanás
1575 Ft helyett **945 Ft**

Fölmagasodik hirtelen (Tizenkét finn költő)
2499 Ft helyett **1499 Ft**

Salamon Konrád: A harmadik úton
2100 Ft helyett **1260 Ft**

Mezey Katalin: *Nyelvhatár* 1

LÁTHATÁR

Tornai József: *A XXI. század költői* 3

Nagy Gábor: *Caorlei etűdök* 4

Zsávolya Zoltán: *Béthencroix szelleme; Gran Canaria; Tán megfontoltan tűnni el...* 6

Bakonyi István: *Az elődök hatása Bella István költészetére* 7

Kelemen Lajos: *Mikor az én szól, a történelem beszél (Kovács István költészetéről)* 10

Döbrentei Kornél: *Áldott konokság* 14

Bucz Hunor: *Makacs csárdás* 15

Cs. Kovács Márta: *Kétszólamú* 16

Acsai Roland: *Csillagok, fekete lyukak; A mezei tücsök* 17

Szemadám György: *Három, illetve négy megálló villamoson* 18

Kókai János: *Én te ők...* 24

Balázs Géza: *Apám biciskája* 25

Csontos János: *Huszonöt éves történet* 26

Rónai-Balázs Zoltán: *XII. (szeptemberi) anzix; Anzix téli ablak mögül; Anzix nagy, puha pelyhekben* 28

FIGYELŐ

Ircsik Vilmos: *Jovan Sesztalov halálára* 29

Jovan Sesztalov: *A megölt medve éneke* (Ircsik Vilmos fordítása) 30

NYITOTT MŰHELY

Marosi Gyula: *A nép puha kebelén (avagy egy másik magyar novella)* . 32

Urbán Péter: *Lélebbe égő képek (Interjú Marosi Gyulával)* 43

MAGASLES

Bornemissza Ádám: *Dresch Quartet: dzsessz a Kárpát-medencében* ... 56

Berta Zsolt: *Colombe* 58

KÉPRŐL KÉPRE

Oláh Katalin: *Szobrok fehér fényben (Kő Pál születésnap kiállítása az Eprekertben)* 61

KÖNYVSZEMLE

Ács József: *Tükörponty (Lackfi János: Élő hal)* 62

Jakab-Köves Gyopárka: *A pelikán romlása (Dobozi Eszter: Sánta Kata)* 64

Alföldy Jenő: *Nagyzenekar sippal, dobbal, nádi hegedűvel (Jánosi Zoltán: Barbárok hangszerén)* 66

A HÓNAP KÖNYVEI

(Válogatás a Magyar Nemzeti Bibliográfiából) 69

SZERZŐINK 70

Számunkat Kő Pál munkáival illusztráltuk.